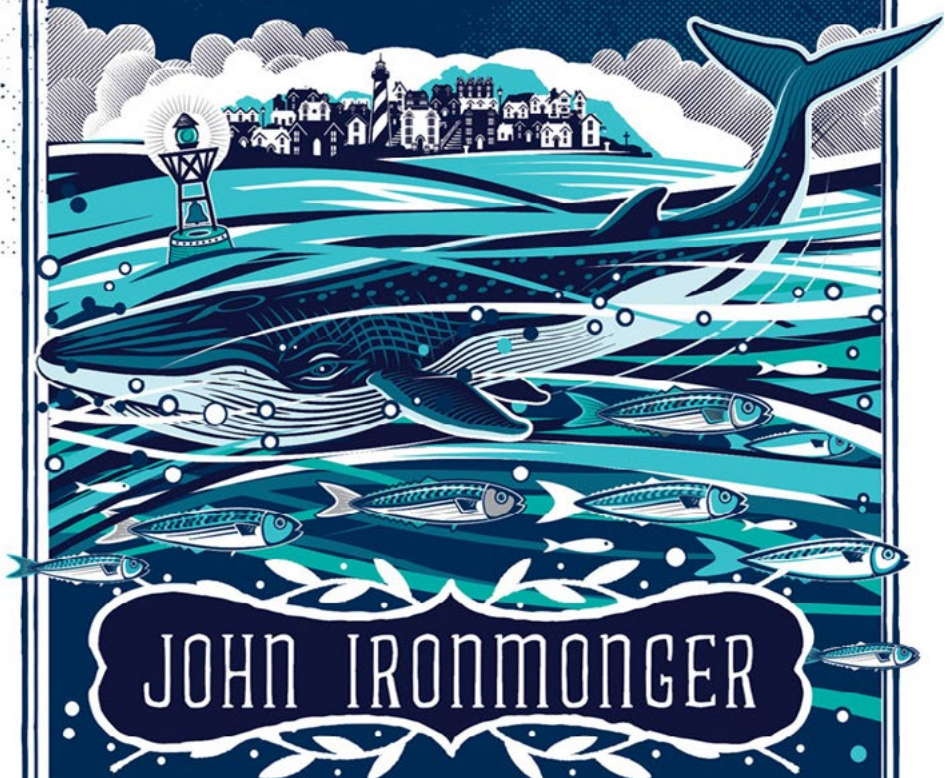

Ljndeni

NEZABUDNITE NA VEL'RYBU

Vtipná, láskavá, dojímavá kniha o púti človeka
za kútikom sveta, kde by mohol mať domov.

Nezabudnite na veľrybu

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

John Ironmonger
Nezabudnite na veľrybu – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

NEZABUDNITE NA VEĽRYBU

JOHN IRONMONGER

NEZABUDNITE NA VEL'RYBU

Ljndeni

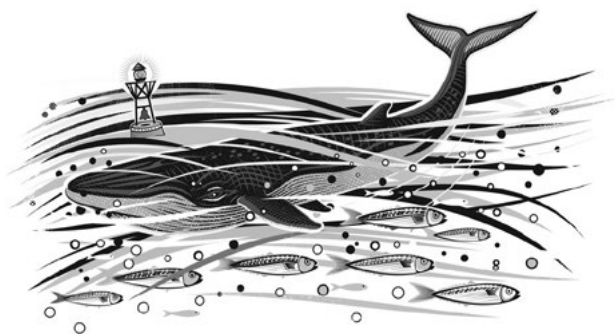
„Keď každý je nepriateľom každého... niet miesta
pre prácu... nijaké poznávanie povrchu zeme,
žiadne počítanie času, žiadne umenie, žiadna
literatúra, žiadna spoločnosť, ale, čo je najhoršie,
existuje trvalý strach a nebezpečenstvo násilnej smrti.
A život človeka je osamelý, úbohý, škaredý,
surový a krátky.“

Thomas Hobbes: *Leviatan*

PRVÁ ČASŤ

Dá sa leviatan chytiť na háčik?

Prológ

V dedine St. Piran stále rozprávajú o tom dni, keď more na piranské piesčiny vyplavilo nahého muža. Stalo sa to v ten istý deň, keď Kenny Kennet uvidel veľrybu. Niektorí vravia, že to bolo v stredu. Ostatní sú presvedčení, že bol štvrtok. Stalo sa to začiatkom októbra. Ibaže by to bolo koncom septembra – od udalostí toho dňa uplynulo takmer pol storočia a v chaose nasledujúcich dní a týždňov nikomu nezišlo na um, aby všetko zapísal. Preto sa musíme spoľahnúť len na pamäť, akokoľvek krehkú. Niektorí v dedine tvrdia, že si pamätajú všetky podrobnosti, akoby sa to dialo minulý týždeň. Keď sa to odohralo, boli mladí a ich rozprávanie je súčasťou veľkého kľbka príbehov, prinášajúcich ozvenu starých čias a sveta, ktorý vtedy ešte existoval, a vo všetkých týchto príbehoch sa hovorí o nahom mužovi a o veľrybe.

Mnohí ľudia, ktorí v tomto príbehu účinkujú, už nie sú medzi nami. Starý Garrow je dávno mŕtvy. Aj doktor Mallory Books, Martha Fishburnová, reverend Alvin Hocking, Jeremy Melon a mnohí z ľudí, čo pomáhali zachrániť veľrybu. Ich príbehy však prežili a rozprávajú ich ďalej deti a vnuci, susedia a priatelia. Znejú aj na Slávnosti veľryby, ktorá sa každé Vianoce koná v starom normanskom kostole. Takže keby ste si niekedy našli cestu do St. Pirana (čo môže byť ťažké), vypočujete si ten príbeh na uliciach a v baroch, a ak pristavíte jedného, dvoch dedinčanov s priateľskou otázkou, možno vás usadia na lavičku s výhľadom na oceán a porozprávajú vám príbeh o pláži, o veľrybe a o nahom mužovi. Možno

vás prevedú aj popri starom prístavnom múre, po skalnatom chodníku okolo mysu až tam, kde sa začína kamienková a piesočná pláž, a tam vám ukážu skalú, kde stál Kenny Kenet, keď veľrybu uvidel. A upozornia vás, že o kúsoček ďalej je pás piesku, kde našli muža menom Joe. Možno sa pri tom zadávajú na more, na hrozivé skaly, ktoré obrubujú pobrežie ako náhrdelník obra. „Ako je vôbec možné, že tadiaľ niekoho preniesie príliv a nerozseká ho na kusy?“

„Bol to teda dosť nekonvenčný nástup na scénu.“ Tak biológ Jeremy Melon každý rok na Slávnosti veľryby komentoval príchod Joesa Haaka do St. Pirana. „Nuž ale to je celý Joe – doviezť sa k pobrežiu, nahý, ako prišiel na svet, a rovno na chrbte veľryby! Bežní ľudia sa spýtajú na cestu a slušne vojdú do prístaviska za denného svetla. Ale Joe? Ani náhodou. Joe má zmysel pre dramatické efekty. A tak sa v noci prikradne to mesta, vojde do mora a privezie sa naspäť na obrovskej veľrybe.“ Zakaždým, keď Jeremy Melon tento príbeh rozprával, pokrčil naširoko rozkročené nohy ako kovboj, ktorý si osedlal mohutného koňa, a zakrúžil rukou nad hlavou, ako keby držal laso. Všetci si vedeli predstaviť Joesa, ako sedí obkročmo na morskej oblude a vedie ju pomedzi skaliská až na piesok. Jeremy, tak ako všetci ostatní, dobre vedel, že na tomto rozprávaní je pramálo pravdy, ale kdesi v ňom boli roztratené zrnká pravdy a často potrebujeme počuť práve tie zrnká, aby sme pochopili skutočnosť. „Zveličenie býva občas bližšie k realite než pravda,“ vyjadrila sa raz spisovateľka Demelza Trevarricková. A Jeremymu Melonovi sa videlo, že dedina St. Piran si túži Joesa Haaka zapamätať radšej takto. Nechceli vážneho Joesa, analytika a kockáča, ktorý sa celý život hrbil pred počítačmi a vyratúval dátum konca sveta. Nechceli ani vyparádeného svetáka, chlapca z mesta, ktorý jazdil na rýchlych autách a za mesiac zarobil viac než oni za celý rok. Nechceli ani toho Joesa, ktorého nikto z nich nepoznal: neistého,

utrápeného Joea, Joea týraného húfom démonov, samotárskeho Joea, ktorý sa potľkal v tme a zápasil s vlastnými tajnými fóbiami. Lebo ani jeden z nich nebol mužom, ktorého si pripomínali na Slávnosti veľryby. Muž, ktorého tam oslavovali, bol *hrdina*. Bol to prorok. Bol to človek, ktorý zachránil svet. A pre tých, ktorí žijú v dedine St. Piran, je svetom St. Piran, minimálne z ich pohľadu. Preto sa s plynutím rokov tie skutočné spomienky na muža menom Joe čoraz väčšmi miešali s prifarbenými príbehmi. Niektoré deti si už pri slovách Jeremyho Melona predstavovali mladého Joea Haaka výhradne ako nahého jazdca na veľrybe. Ktovie, možno raz, keď pomrú všetci, ktorí ho poznali, zostane z neho práve tento obraz.

1

Deň, keď Kenny Kennet uvidel veľrybu

Prvá ho zazrela Charity Cloková. Vtedy mala len sedem-násť rokov a pleť takú sviežu, že jej líca žiarili ako ďatelinový med. V St. Pirane sa o nej hovorilo, že rozkvitla neskoro, ale leto s miernym cornwallským slnkom a teplými vetrami od Atlantiku odfúklo všetky posledné stopy pubertálnych vyrážok a grimás, zbavilo ju vankúšikov detského tuku, takže dievča, ktoré sa vybralo so psom na pláž v to októbrové ráno (alebo žeby bol ešte september?), už naozaj nebolo dievčaťom. „Stromy, ktoré kvitnú neskôr,“ hovorievala Martha Fishburnová, „často kvitnú najkrajšie.“ A Martha bola učiteľka, takže o tom niečo vedela.

Charity Cloková kráčala so psom po páse suchých kamienkov, ktorý sa tiahol medzi plážou a útesmi, tesne nad vrstvou chalúh, čo sem vyplavil príliv. Tých zopár jesenných dovolenkárov, ktorí by sa v teplejši deň odvážili vyjsť na piesčiny, dnes zababušení stúpali po chodníku nad útesmi. Pláž bola takmer ľudoprázdna. Keď dnes človek počúva tie príbehy, mohol by si myslieť, že sa tam zhrkla polovica dediny, toľkí vám budú prisahať, že videli nahého muža alebo mu pomáhali vyjsť z mora, ale stačí si porovnať jednotlivé rozprávania a dôkladne si vypočuť, kto čo presne videl, aby ste bez pochybností usúdili, že tam v ten deň naozaj bolo len päť ľudí vrátane Charity – v poriadku, tak šesť, ak počítame aj nahého muža.

Jedným z nich bol Kenny Kennet, ktorý ako obyčajne prečesával pobrežie. Chodil po východnom zálive a hľadal slávky, kraby, vyplavené drevo a trosky. Ak mal šťastný deň a dobré

nálezy, z dreva potom vyrábali umelecké dielka, ktoré v lete predával turistom. Slávky a kraby si zvykol doma uvariť a zjesť. A čo s troskami? Tiež sa dali využiť, podľa toho, čo našiel.

Bol tam aj rybár, ktorého všetci volali starý Garrow, ale, ako by povedali dedinčania, starý Garrow tam bol predsa vždy. Za pekného počasia, keď nefúkal silný vietor, prešiel väčšinu dňa na lavičke v pletenej čapici stiahnutej až na uši, pofajčieval fajku a uprene hľadel ponad vlny, fascinovaný vzdúvajúcou sa vodou a vystrekujúcimi slanými kvapkami aj volaním čajok. Možnože sníval o minulých rokoch, keď bolo more jeho denným domovom.

Bola tam aj mladá zdravotná sestra Aminata Chikeluová. Slúžievala nočné v malej nemocnici v Treadangeli, takže ráno na piranských piesčinách bolo v istom zmysle večerom jej dňa. Ak bolo ráno pekne, zvykla sa uvoľniť prechádzkou po úzkom chodníku, ktorý sa vinul okolo pobrežia. Takto sa zbavovala stresu z nočnej služby. „Čo vôbec v tej nemocnici v noci robievaš?“ opýtal sa jej občas niekto. „Dívam sa, ako chorí spia,“ odpovedala. Presne to robievala počas nočných obchôdzok so stlmenou baterkou a v topánkach, ktoré nevzgli: kontrolovala infúzie, dávky liekov a tep svojich dlhodobých, starých a (často) zomierajúcich pacientov. Málokto z nás pozná smrť z takého dôverného kontaktu ako zdravotné sestry a pobrežie Cornwallu, prezradila by vám Aminata, patrilo k miestam, kam ľudia prichádzajú zomierať. Sú aj horšie kúty sveta, kde môže človek stráviť jeseň života. No vedeli by ste si predstaviť, že ak zameníte svoj mestský domov za lacný prímorský domček pre dôchodcu, že jednej noci naposledy vydýchnete na prekúrenom nemocničnom oddelení, v obkolesení pachu dezinfekcie, a za ruku vás bude držať alebo na váš odchod dozerať len štíhla zdravotná sestra zo Senegalu? A ešte aj tí obdarení dostatočnou predstavivosťou by si sotva vedeli vybaviť krajšiu tvár, nežnejší hlas či láskavejšie ruky, čo uľahčia

odchod z tohto sveta, než tie, čo patrili Aminate Chikeluovej. Bola obdarená svetlokávovou pleťou, ktorá svedčila o tom, že predkovia jej odovzdali pestrú zmes génov: sčasti afrických, trochu európskych a ešte čosi neidentifikovateľné navyše. Takto zdedila dokonalú kombináciu črt: tmavé subsaharské oči, husté vlasy, ktoré nosila zapletené vo vrkôčikoch so stužkami, úzky keltský nos a vábivý úsmev.

Ako posledný sa v ten deň na piesčinách objavil biológ a spisovateľ Jeremy Melon. Štíhly, výrazný a svojrázny Jeremy si chodieval do zátoky, ako každému hovorieval, po inšpiráciu. Niekedy si tam aj rozložil stojan a štetcom nanášal na plátno vodové farby, maľovanie však nebola jeho hlavná parketa. Tou boli slová. Príbehy. Častejšie sa za odlivu vybral krížom cez celý záliv, obzeral si živočíchy v kamenných jazierkach, čo zostali po odchode vln, a predstavoval si ich príbehy. Aké je to asi zvláštne, zamýšľal sa, byť červom alebo rybou alebo morským mäkkýšom v takomto jazierku! Za prílivu sa taký život stáva súčasťou obrovského svetového oceánu. Tvorčeka by mohla odnieť vlna, alebo by sám mohol doplávať až k pobrežiu v Port Nevis, či nebodaj až kamsi na Tahiti. Lenže v nasledujúcej chvíli nastane odliv, vlny sa stiahnu, zanechajú ho v krehkom kruhu vody, odkiaľ nemá kam uniknúť pred vysušujúcim slnkom alebo aj pred zberačmi typu Kennyho Kenneta, ktorí ho naberú do vedierka a doma si ho upražia v oleji. Jedného dňa, premýšľal Jeremy Melon, o tom napíše príbeh.

Takže dohromady šesť ľudí a jeden pes – a z tých šiestich jeden človek ležal na chrbte nahý a vyzeral ako utopenec.

Neskôr sa Charity Clokovej kadekto vypytoval: „Ozaj, bol taký krásny... veď vieš... aj tam dole?“ Sugestívne pohli očami nadol. Samozrejme, že mali na mysli, či bol taký krásny aj v podpásovej oblasti, ako bol nepochybne nad ňou. A Charity Cloková sa iba ostýchavo usmiala a jej medovožlté líca

sa zapýrili. „To neprezradím,“ odpovedala a mierne nadvihla obočie – bola celá šťastná, že pozná takýto intímny detail, ale nikdy ho nemienila nikomu pošeptnúť.

V oblasti nad pásom bol muž ležiaci na piesku určite podľa mnohých krásny. Pokožku mal po pobyte vo vode studenú a akoby priesvitnú, modré žily sa črtali ako tajná mapa pod ňou, vlasy v tvári mokré ako pšeničné klasy po búrke. No ako dedinčania, ktorí nadhadzovali tému pred Charity Clokovou, už vedeli (očividne poučení klebetami), u naháča sa v ten deň prejavil fyziologický jav, ktorý sa u mužov vylovených zo studenej vody zvyčajne nevyskytuje. Dr. Mallory Books to milej Charity vysvetlil s použitím správneho lekárskeho výrazu. Muž vytiahnutý z mora trpel priapizmom. Veľmi studená voda, objasnil mladej žene, môže za určitých okolností spôsobiť rozšírenie ciev. A rozšírenie ciev môže vyústiť do reakcie, ktorú pozorovala Charity Cloková. To nech vás netrápi, povedal jej doktor Books, je to len dočasný stav. A naozaj, o niekoľko minút po tom, čo mladého muža dopravili do doktorovej nevelkej ambulancie na Fish Street, účinok vody pominul, mužova erekcia zmizla a slečna Cloková bola ušetrená ďalších rumencov.

Ak by ste sa ako návštevník ocitli v St. Pirane, poľahky by ste si poskladali sled udalostí, čo sa v ten jasný deň odohrali na piranských piesčiniach a v dedine – stačilo by vypočúť a porovnať rozprávanie Charity Clokovej, Kennyho Kenneta a Jeremyho Melona. A k tomu pripočítať ďalšie verzie: tú od výrobcu rybárskych sietí Caseyho Limbera, od doktora Malloryho Booksa a od starého Garrowa. Keby ste to poctivo urobili, získali by ste v podstate verný obraz o diani v ten deň, keď sa všetko začalo.

Mohli by ste začať so zberačom Kennym Kennetom, ktorý prečesával pobrežie medzi skalami na východnom konci zálivu, vyzbrojený igelitovými vreckami, sieťami na výlov jazierok a všemožnými nástrojmi. Tieto skaly poznal veľmi dobre. Už

desať či pätnásť rokov brázdil terén v tejto zátokke aj v desiatkach ďalších, vytrvalo hľadal odhodené poklady mora – vlastne odkedy skončil školu, ak sa dalo veriť jeho tvrdeniam. Vlasy, ktoré si málokedy strihal, nosil zapletené do dredov, tuhých ako drôty, takže pripomínali vlákna povrazu, vybielené soľou a vetrom – teraz, keď sa dni schladzovali, nastrkal si rebelantský účes pod ľanovú žandársku čiapku. Oblečené mal džínsy z charity vyhrnuté po kolená, tričko s logom piva Guinness a k tomu, ktovie prečo, si uviazal okolo krku bavlnenú šatku. Sklonený sa práve usiloval nožom s plochou čepeľou odlúpiť zo skaly slávky, potom sa náhle vystrel, vyliezol asi tri a pol metra po myse a zadíval sa z tohto vyvýšeného bodu na more.

Čo tam asi tak hľadal? „Ale, vlastne nič konkrétne,“ odpovedal by. Robieval to zo zvyku. Dúfal, že zazrie plávajúce trosky či postrácané plaváky, ktoré by mohol predať naspäť lovcem morských rakov za jedno pivo, alebo azda útržky sietí pre Caseyho Limbera.

Namiesto toho uvidel veľrybu.

Na prvý pohľad to mohol byť aj delfín. Alebo dokonca prístavný tuleň. Živočích sa Kennymu prešmykol do zorného uhla ako tieň pod vlnami, ako sivozelený trup prastarého lodného vraku, pomaly sa obracal a jeho silueta pohlcovala slnečné svetlo. Kennymu sa zdalo, ako keby pred slnkom zamávala nejaká ruka a do hĺbočiny vyslala úlomok tmy. Vzápätí sa len mierne sčerila hladina, leviatan sa ponoril a zmizol.

Voda bola pri myse tmavá a hlboká. Kenny Kennet o tom vedel, ale nikdy predtým nezazrel delfína tak blízko pri brehu. Hľadel na prázdny úsek mora a lámal si hlavu, čo to vlastne videl alebo nevidel. Musel to byť delfín, pomyslel si. Alebo... alebo žeby to bola veľryba? Voda, v ktorej sa predtým črtala gigantická silueta, sa zvláštne leskla, ako keby na hladine zostala tenulinká vrstva, niečo podobné sklu. Zberač sa obrátil, či neuvidí ešte niekoho, kto by ako svedok potvrdil, že sa mu

nemarilo. A naozaj, o necelých sto metrov ďalej zbadal Charity s pudlíkom.

„Hej!“ Kenny na ňu zamával oboma rukami. „Hej!“

Jeho výkrik začula Charity Cloková, ale aj Aminata Chikeluová, ktorá bola o niečo vyššie na pobreží, a tiež Jeremy Melon, ktorý ešte stále skúmal prílivové jazierka medzi skalami.

„Hej!“ zvolal znovu Kenny. „Tuším som zazrel veľrybu!“

„Čože?“ zakričala Charity. Jeremy a Aminata boli príliš ďaleko, aby sa zapojili do rozhovoru.

„Veľrybu!“ Kenny na ňu odušu mával.

Charity Cloková sa rozbehla po piesku k mysu. Musela sa vyhnúť niekoľkým skalným výčnelkom.

„Rýchlo!“ Kenny už zase rozoznával siluetu, ktorá sa pomaly vynárala z hlbín.

„Veď idem!“ Charity sa oprela rukami o skalný mys pokrytý fúzonôžkami.

„Rýchlo!“

Z mora sa práve vynáral leviatan. Vyzeralo to, že príliv sa dvíha spolu s obrom, z bokov sa mu valil spenený vodopád. Zo siluety bol už jasne rozoznateľný tvar, niečo ako vráskavá vzducholoď, ktorá sa napínala a vlnila. Žeby to bola ponorka? Toto zišlo Kennymu na um, ale predstavu vzápätí zahnal obrovský sivý chrbát, ktorý vykukol nad hladinu, zaburácalo to, zachrčalo a z dýchacieho otvoru vystrekla voda.

„Božemôj!“

Charity Cloková zvrieskla len pár metrov od brehu.

„Neboj sa,“ zakričal na ňu zberač, ktorý nespúšťal oči z veľryby. „Určite ti neublíži.“

Ale Charity nevrieskala, lebo uvidela veľrybu.

Charity neskôr povedala, že nevrieskala kvôli mužovej nahote. Ba ani kvôli jeho výraznej erekcii; priapizmu, ako sa vyjadril doktor Books. „Jednoducho to bol šok,“ vysvetľovala.

„Obišla som skalú a on tam len tak ležal. Myslela som si, že je mŕtvy.“

Muž na pobreží síce nebol mŕtvy, ale rozhodne bol ľadový a vôbec sa nehýbal. Druhý dorazil na miesto Jeremy Melon a dokonca sa zdalo, že ho pohľad na naháča šokoval ešte viac než predtým mladú Charity. Potom zo skaly zišiel Kenny, ešte stále rozrušený zo stretnutia s veľrybou.

„Čo to má byť?“

„Myslím, že je mŕtvy,“ povedala Charity.

Okolo tela ležiaceho na piesku už stáli a vytriešali oči traja ľudia a nikto sa ho neodvážil dotknúť. Ochromila ich hrozná nehybnosť, akú občas vyvolá kríza. Od nerozhodnosti zme-raveli. Bol to človek. Bol to muž... to, samozrejme, dokazovala jeho obrovská erekcia. Ale pokožku mal takú bielu a ob-lepenú pieskom, že Charity si ho v prvom okamihu pomýlila s morskou sviňuchou. Alebo s tuleňom. Alebo s čímisi mŕtvym, čo vyplula hĺbočina a ako trosky zanechala na pláži.

„Kto je to?“ ozval sa Kenny, ako keby im táto informácia mohla pomôcť.

„Nikdy v živote som ho nevidela,“ odpovedala mu Charity.

Jeremy pomaly pokrútil hlavou. „Ani ja.“

„Nemali by sme...“ začala Charity.

„A čo?“

„Napríklad... dať mu umelé dýchanie?“

Nastalo trápne ticho. Ani jeden z oboch prítomných mužov sa do takejto terapie nehrnul.

„Ja to urobím,“ povedal po chvíli Jeremy. Už klesal na kolená.

„Nie! Nechajte to na mňa!“ ozval sa zozadu ženský hlas. Blížila sa k nim Aminata, po behu krížom cez pláž bola celá zrumenená. Pretisla sa medzi nich a kľakla si do piesku. „Pri-držte mu ruky.“

Poslúchli ju. Stroskotanec bol studený a tiekla z neho voda, na súši sa určite ocitol len nedávno. Možno ho z mora vy-niesla vlna, ktorú vyvolala veľryba.

„Obráťte ho na brucho. Musíme mu vyprázdniť pľúca.“

Toto už bola tímová práca. Spoločnými silami prevrátili telo a ignorovali náraz na stoporený penis. Aminata mocne pritlačila mužovi dlane na chrbát. Tomu z úst vyfrkla voda. Znovu zatlačila. Muž vydal zvuk, ako keby kašlal.

„Myslím, že žije,“ povedala Aminata. „Nemal v pľúcach veľa vody. Obráťte ho na chrbát.“

Nemotorne to urobili.

„Tuším aj dýcha,“ vyhlásil Kenny.

„Presvedčíme sa o tom.“ Zdravotná sestra mužovi stlačila prstami nozdry, pritisla mu pery na ústa a vydýchla mu do pľúc. Hrudník sa nadvihol a potom, keď mu Aminata pustila nos, rebrá klesli. Znovu mu dýchla do úst.

„Rozhodne dýcha,“ komentoval to Jeremy.

„Ešte raz.“ A znovu z úst sestričky putoval rozohriaty vzduch do studených alveol muža, ktorý nebol mŕtvy. Tentoraz, keď Aminata Joea pustila a jeho telo pomaly pokleslo, sa ich pery od seba odtrhli akosi neochotne, ako ústa milencov pri rozlúčke.

„Je celý premrznutý,“ ozvala sa Charity.

„Prežil práve vďaka chladu.“ Aminata si už vyzliekala kabát. „Ale tak či onak ho musíme rýchlo zohriať. Oblečme mu toto.“

„Odkiaľ sa tu vzal?“ spýtal sa Kenny.

„A nie je to jedno? Radšej mi pomôžte.“

„Potrebuje... hm... nohavice,“ poznamenala Charity. Konkrétnejšie sa k mužovej erekcii vyjadriť nemienila.

„Moje teda nedostane,“ začal sa Kenny.

„Ja mu dám svoje.“ Jeremy si rozopol opasok. „Odo mňa verejné pohoršenie nehrozí.“

„To skôr od neho,“ neodpustila si Aminata.

A tak navliekli stroskotancovi na mokré nohy Jeremyho nohavice. Jeremy vo vetrovke a v trenírkach pozrel na ich spoločné dielo. „No a teraz by sme ho mali odniesť k doktorovi Booksovi.“

Starý Garrow sedel na skale, napchával si fajku a pozoroval štyroch dobrovoľníkov, ako sa pokúšajú nadvihnúť neznámeho. Najskôr každý zo záchranárov uchopil jednu končatinu, takže neznámy medzi nimi visel ako vrece zemiakov, ale to sa ukázalo ako nepraktické. Napokon zastali, preplietli si ruky a vytvorili tak improvizované nosidlá. Nič elegantné, ale určite šikovnejšie.

Garrow poklopkaľ fajkou o skalú. „Hej, oné... videli ste tú veľrybu?“ spýtal sa, keď sa so svojím bremenom trmácali hore piesočným brehom.

„Ja som ju teda videl,“ odvetil Kenny. „Bola pri mne tak blízko, ako ste teraz vy.“

„To je veru zlé znamenie,“ vyhlásil Garrow a sťažka sa zdvihol na nohy. „Takto blízko by sme ich tu nemali mať.“

„To nie,“ prisvedčil Kenny. „Pán Garrow, tohto muža musíme odniesť k doktorovi Booksovi.“

„Veľryba v zátokke neveští nič dobré.“

„Tak,“ prikývol Kenny. „Už musíme ísť.“

„Rybárom sa to nebude páčiť.“

„Viem si predstaviť.“

„Nebola to veľryba, ktorá sa živí rybami, pán Garrow,“ ozval sa Jeremy. „Podľa toho, čo som videl, to bol vráskavec myšok.“

„Ha? Vráskavec myšok?“

„Tie sa neživia rybami. Sú to kosticovce.“

Prerušila ich Aminata. „Pán Melon, veľmi radi by sme tu s vami stáli a debatovali o veľrybách, ale naozaj som presvedčená, že tohto človeka treba čím skôr dostať k lekárovi.“

„Samozrejme. Samozrejme.“

Chodník, ktorý sa vinie po pláži na piranských piesčiniach, vedie okolo skalnatého mysu a potom sa okamžite zakrúca do vnútrozemia, k veľkým žulovým balvanom v prístave dediny St. Piran. Klenú sa tu dva prístavné múry, rozťahnuté ako otvorená náruč chránia pred oceánom ten nenápadný rad nízkych bielych budov, lemujúcich cestu na súši. Po tomto chodníku sa záchranná čata potkynala s telom cudzinca. V dokoch upútali pozornosť všetkých dedinčanov, ktorí mali teraz výhľad na prístav. Ako prvý si ich všimol výrobca sietí Casey Limber. Stretol ich, keď kráčal popri múre smerom k pláži. O chvíľu sa k nim pripojila majiteľka obchodu Jessie Higsová, rybári Daniel a Samuel Robinsovcí a Jacob Anderssen, majiteľ hostinca Petrel, a dve dievčatá, ktoré pracovali ako baličky rýb, a tiež správca prístavu kapitán O'Shea, vikárova manželka Polly Hockingová, učiteľka Martha Fishburnová a desiatka ďalších, ak teda máme veriť rôznym rozprávaniam.

„Kto je to?“ ozývalo sa zo všetkých strán. Mnohí sa totiž obávali, že telo z mora by mohlo patriť niečiemu milencovi, bratovi, bratrancovi alebo synovi.

„Nevieme,“ odpovedal im Jeremy.

„Takže cudzí?“

„Vyzerá to tak.“

Za záchrannou čatou so živým nákladom sa šuchtal starý Garrow a mával palicou. „Vravím vám, je to znamenie. Zlé znamenie.“

Dedinčania, dychtiaci po ďalších informáciách, starého Garrowa obkolesili. „Bola tam veľryba,“ spustil a prehnane gestikuloval. „Vynorila sa z mora ako sám diabol z hĺbín. Bola väčšia než dom. Ba čo dom, väčšia ako celý rad domov!“

V tom sa už nevedeli vyznať. „O čom to hovoríte, starý Garrow?“ spýtal sa niekto. „Toto tu predsa nie je veľryba. To je človek. Muž.“

„A veru riadny fešák,“ ozval sa ktosi iný. Možno Polly Hockingová, vikárova manželka.

„Veď vám vravím, že tam bola aj veľryba,“ podráždene zvýšil hlas starý rybár. „Videl som ju, akože tu stojím. Vynorila sa z mora a pozrela na mňa zlovestným okom.“

Dav sa nad tou informáciou nedôverčivo zamyslel.

„Vy ste teda tak blízko pri veľrybe neboli,“ zaprotestoval ohnivo Kenny Kennet. Keď sa už načala téma veľryby, rozhodne nemienil dopustiť, aby sa prehliadla jeho významná rola.

„Ja som bol tesne pri nej.“

„Ja som ju videl tak, ako teraz vidím vás!“ dupol si starý Garrow.

„Prosím vás, ustúpte. Potrebujeme tohto človeka odniesť k lekárovi,“ ozvala sa Aminata.

„Počkajte, pomôžem vám.“ To sa ozval mladý Casey Limber. Postavil sa k Charity, chcel ju pôvodne iba vystriedať, ale mal také silné ruky, že muža v bezvedomí napokon zdvihol a odniesol aj sám.

A tak zástup kráčal popri správcovskom dome, rybárskych domoch, ktoré vpredu lemovali prístavisko, prešiel cez úzke námestie a potom sa vybral hore ešte užšou dláždenou uličkou, až dospel k dverám jednej radovky. Nejedna z tých ľudí, ktorí sa k pôvodnej štvorici nálezcov pridali, sa hrnul dnu. „Ste chorá?“ spýtal sa Jeremy pani Penrothovej, manželky lovca morských rakov. „Nie? Tak vás pekne poprosím, zostajte vonku.“

Dvere domu na Fish Street sa za nimi zatvorili a zvedaví občania zostali na ceste aj so svojimi teóriami.

2

Najmenší prštek

Krajina je ako ľudské telo,“ hovorievala učiteľka Martha „Fishburnová svojim žiakom na základnej škole v St. Pirane. „Veľkomestá sú srdce a pľúca a mozog. Aj oči a ústa a uši. Majú na starosti premýšľanie a aj rozprávanie. Cesty a železnice sa tiahnu na všetky strany a to sú tepny, žily, ktoré do miest prinášajú živiny. A čo mestečká a dediny? Nuž, to sú kosti, vďaka ktorým krajina stojí na nohách. A farmy a fabriky sú svaly, ktoré majú na starosti prácu. Dvíhajú ťažké náklady a prenášajú ich.“

„A čo my tu?“ pýtali sa jej žiaci. „Čo je St. Piran?“

„My sme len maličký pupienok na samom končeku toho najdrobnejšieho pršteka,“ oznámila im Martha. „Nikto k nám nikdy nechodí, nikto nás nenavštevuje, nikto si na nás ani len nespomenie.“ Potom venovala všetkým deťom, od najstaršieho po tom najmenšie, najprísnejší pohľad, akého bola schopná. A vzápätí sa jej tvár rozžiarila úsmevom od ucha k uchu. „A presne takto nám to vyhovuje.“

Cudziemu človeku by ste ťažko vysvetľovali, kde presne – alebo aspoň približne – nájde dedinu St. Piran. Nachádza sa pri mori až na konci mysu, tvoria ju zhrčené úzke domčeky, čo sa ledva držia v zákrute cesty, ktorá sa kaskádovito vinie dolu k prístavu. Je to vlastne skôr osada než dedina, tvárou obrátená k často rozbúrenej morskej hladine, chrbtom k tomu skúpemu pásu pôdy, na ktorom spočíva. Do dediny vedie len jedna cesta. Ako by ich mohlo byť viac? Tá istá cesta, samozrejme, vedie aj naspäť a odbočka na ňu sa dá až smieš-

ne ľahko prehliadnuť. Pri hlavnej dlhej ceste z Treadangelu do Penzance stála kedysi tabuľa. Bolo na nej napísané „St. Piran 6 km“, ale tabuľa podľa všetkého hlásala lož, pretože ju časom premaľovali na 7 km. Neskôr ešte nejaká iná ruka doplnila na 7 a pol km. Až napokon celá tabuľa načisto zmizla a niektorí by povedali, že skončila v zberni železného šrotu.

Pokiaľ to niekto dokázal posúdiť, strata tabule dedinu nijako neovplyvnila. Málokto si vôbec všimol, že je preč. Takto ďaleko sa väčšinou vybrali len tí najdobrodružnejšie nalaďení dovolenkári; väčšina dávala prednosť veľkým plážam v Newquayi, obľúbeným u surfistov, prípadne malebnejším rybárskym prístavom v Looe, Mevagissey alebo Fowey. Tí, ktorí sa predsa len dostali až do dedinky St. Piran a prenajali si domček nad útesom alebo sa ubytovali v penzióne Hedry a Moseesa Penhallowcov, rozhodne patrili k vytrvalcom. Veď sa aj zakaždým víťazoslávne dovezli až do prístavu, utrmácané vystupovali z áut a mávali automapou na znak svojho úspechu. „Našli sme vás!“ vykrikovali. „Predsa sme vás našli!“

A títo neohrození návštevníci nikdy nepovažovali za najväčší výkon hodiny strávené v aute cestou z domova na pobrežie v Exeteri, dokonca ani tie dve a pol hodiny z Exeteru na okraj Cornwallu. Najnáročnejším úsekom bola pre nich trasa, ktorá sa kľukatila od odbočky z treadangelskej cesty, z miesta bývalej tabule, až k moru. Naozaj je to správna cesta? divili sa. Živé ploty sú totiž v tejto časti Cornwallu nepríjemne vysoké a vždy, keď si už vodič myslel, že vyšiel na vrchol kopca a uvidí pred sebou dedinu ako na dlani, cesta znovu len tak klesla do údolia alebo sa nepredvídateľne skrútila. Zakrátko po odbočke z hlavnej trasy sa dokonca zúžila na jeden pruh. Tu, pri vchode na farmu Bevisa Magwitha, to už nejeden náhodný návštevník vzdal a obrátil auto. Tých, ktorí neohrozene pokračovali, čakalo ešte takmer päť kilometrov bez stopy po informačnej tabuli, dopravnej značke alebo po vežičke črtajúcej sa v diaľke.

Nečudo, že sa obyvatelia dediny St. Piran dávno vzdali nádeje, že raz na turistoch zarobia. Okrem penziónu, ktorý patril Penhallowovcom, nevelkej skalnatej pláže a pochybných umeleckých diel Kennyho Kenneta sem ľudí nemalo čo lákať. Parkovalo sa ťažko, v prístavisku bolo len šesť miest, ktoré si návštevník mohol zaplatiť, a mnohí náhodní letní hostia sa napokon voľky-nevoľky odviezli naspäť do Treadangelu bez toho, aby čo i len raz vystúpili z auta. V miestnom obchode predávali prakticky iba základný sortiment potravín; nebolo tam miesto ani pre pohľadnice, ani pre plavky, ani pre suveníry. Hostinec Petrel bol tmavý a stiesnený, vôbec nepôsobil pohostinne. Nikto tu neorganizoval okružné plavby, nenašli by ste tu zábavné golfové ihriská, reštaurácie, ba ani len slušnejšiu kaviareň. Hedra a Moses Penhallowci síce propagovali svoj podnik hrdým nápisom „Pečivo, čaj a káva“, ale ich salón pôsobil vďaka ošumelým sieťovinovým záclonám a lacným talianskym ozdobám tak nelákavo, že k nim veľa hostí nezavítalo ani len na vrchole letnej sezóny.

V deň, keď Kenny Kennet uvidel veľrybu, v ten istý deň, keď sa na piranských piesčiniach zjavil nahý muž, stálo na plate-nom parkovisku jedno jediné auto. Mercedes, biele kupé. Bolo zamknuté. Jeremy Melon nazrel cez okná dnu. „Nič,“ povedal Polly Hockingovej, vikárovej manželke.

„Čo vlastne hľadáte?“

„Neviem presne.“ Vystrel sa. „Niečo, čo by mi prezradilo, kto je jeho majiteľ.“

„Myslíte, že patrí jemu? Mužovi z pláže?“

Jeremy prikývol. „Ako inak by sa sem dostalo?“ prehodil.

„A čo ak,“ nadýchla sa Polly Hockingová, ktorá rada dramatizovala, „ho zmietla vlna z nejakej lode?“

„Nie je to vylúčené.“ Jeremy skúsil nadvihnúť kapotu. „Alebo sa sem priviezol dnes zavčas rána, chcel si zaplávať a zachytil ho odliv...“

„Úplne nahý?“

„Aj to sa stáva. Možno si iba zabudol plavky.“

„Nemali by sme zavolať na políciu?“

„Možno by sme mali,“ prisvedčil Jeremy. Odvrátil sa od Polly a zadíval sa na prístav. „Ale hádam nie hneď. Počkajme, kým sa preberie.“

„Čoskoro mu vyprší parkovací lístok,“ povedala Polly.

Jeremy pokrčil plecami. „Kedy sme v St. Pirane mali naposledy dopravného strážnika?“

Na konci prístavu, za múrom, kde sa začína vlnolam, mimo dohľadu z dediny, sedela Charity Cloková, vystretým chrbtom sa opierala o kameň a ignorovala vlhkosť piesku. Vedľa nej sedel Casey Limber. Vyhýbali sa pohľadu toho druhého, radšej upierali oči na valiace sa vlny a pikujúce čajky.

Prečo bol vlastne Casey Limber v to ráno na myse? Nemal na to nijaký dôvod, iba ak... iba ak vyzeral Charity Clokovú, a veru sa nájdu takí, ktorí špekulujú, že to tak bolo, hoci Casey to do dnešného dňa popiera. Nájdu sa aj takí, ktorí mienia, že výrobca sietí Charity sledoval, ale to už znie príliš zlovestne. Férovejšie by bolo povedať, že Casey dúfal v náhodné stretnutie s Charity. Napríklad, že sa čírou náhodou stretnú v opustenej zátokke a on možno zdvorilo nadvihne čiapku a veselo ju osloví „Ahoj“. A potom sa možno dajú do reči, jedno s druhým, ako to už býva, a ktovie, kam to všetko napokon povedie? Lebo pravda je, že takéto plány mladí muži s dievčatami mávajú, najmä s takými, ktoré rozkvitnú neskoro a sú také pekné ako Charity Cloková. A ako áno, ako nie, náhodné stretnutie sa skutočne odohralo; a hoci to nebolo rande, v aké Casey dúfal či aké si predstavoval, výsledok bol napokon aspoň pre Caseyho (a vlastne aj pre Charity) v zásade povzbudivý. Každý si je strojom vlastného šťastia, ako by povedala Martha Fishburnová.

„To je teda čudný deň,“ povedal Casey. Mal pocit, že je pri Charity tak blízko, až by mohol začuť, ako jej bije srdce.

Čo sa odohráva v mysli dievčaťa, ako je Charity Cloková? Casey jej možno zatúžil čítať myšlienky alebo aspoň nejako rozlúštiť jej nepreniknuteľný výraz.

„Podme sa prejsť,“ navrhol jej, len čo obaja vyšli z lekárovho domu na Fish Street, a ona vôbec nesklopila zrak a nepokrútila hlavou, ako by to možno urobila ešte deň predtým. Naopak, prikývla. A tak sa vybrali po okraji prístaviska, jej pudlák pobiehal za nimi, až skončili tu a pozorovali nepravidelný rytmus vln a penu, čo vystrekovala na starodávne skaliská.

„Myslíš, že to zvládne?“ spýtala sa Charity.

„Spravili sme, čo sa dalo. Je v dobrých rukách. Ak mu niekto dokáže pomôcť, tak práve doktor Books.“

„Už ani nie je ozajstný doktor.“

„Jasné, že je to ozajstný doktor. Len je na dôchodku. To neznamená, že nevie, čo má robiť.“

„Myslíš, že k nemu zavolajú sanitku?“

„Je to možné.“ Casey si vystrel dlhé nohy. „Naposledy sem volali sanitku, keď Dorothy Restoricková rodila.“

„Pamätám sa.“ Charity sa usmiala.

„Sanitka sa sem trepala štyri hodiny.“

„Nieкто hovorí, že až päť hodín.“

„A keď sanitka konečne dorazila, bábätko už stihli aj odstaviť.“

Rozosmiali sa, na chvíľu k sebe obrátili tváre a pozreli si do očí.

Bol od nej starší, ale nie oveľa. Pochádzal z Port Nevisu, predtým opravoval siete v Mousehole a tancoval s dievčatami na pláži v Newquay, kde na sebe chlapci nosia málo a dievčatá ešte menej. Teraz býval v St. Pirane celkom sám, prenajímal si dve izbičky nad domom správcu prístavu. Jeho otec ešte stále doma opravoval siete, ale v jednej malej dedine nebolo dosť roboty pre oboch, a tak sa Casey Limber ocitol sám ako prst

v St. Pirane, štíhly a vysoký ako mladý smrečok, s tmavým španielskym obočím a miernymi spôsobmi.

„Videl si už niekedy takého muža?“ spýtala sa ho.

„Akého myslíš?“ prehodil so šibalským podtónom.

„Myslím vyplaveného na pláži,“ odvetila, ale nepodarilo sa jej utajiť úsmev.

Keď ju pobozkal, nebolo to plánované. Nestalo sa to, lebo sa k nej príliš priblížil alebo ju ukradomky chytil okolo pliec. Bolo to skôr, ako keď víchrovník odrazu klesne k vode, ako sila magnetu, ako gravitácia, ktorá k nej strhla jeho telo a priťahla jej tvár k jeho. Žeby v nej niečo prebudilo to nečakané priapické zjavenie na pláži? Tak či onak sa im pery stretli, a keď sa nadýchla, do pľúc jej prenikla príjemná vôňa oprára rybárskych sietí.

Uplynulo tak málo času, odkedy sa zjavil nahý muž, odkedy Kenny Kennet uvidel veľrybu. Veci sa však už začínali meniť. Charity to vedela, len čo vdýchla esenciu Caseyho Limbera. Vedela, že keby sa to stalo včera, nepadla by pod nežné konáre Caseyho smrečka. Necítila by vlhkosť piesku na celom chrbte svojej šatovej zástery. Lenže včera nebolo dnes.

„Všetko raz musí pominúť,“ povedal by reverend Alvin Hocking. „Všetko raz musí uplynúť.“

Charity vo svojej predstavivosti znovu uvidela toho muža, bieleho, a predsa pokrytého modrinami, mokrého a studeného, s erekciou ako vlajkovým stožiarom vztyčeným a ukazujúcim k útesom. „To nech vás netrápi,“ povedal doktor Books. Trápilo ju to? Nepovedala by to tak. Vedela, ako funguje ľudské telo. Mala brata, už pätnásťročného, a videla ho v najrôznejších situáciách a stavoch.

I keď v takomto stave asi nie.

„Všetko raz musí pominúť,“ zašepkala, keď jej jazyk Caseyho Limbera začal skúmať pery.

Odtiahol sa, spýtavo na ňu pozrel.

„Každý deň sa začína odznova,“ dodala. „Neviem, či som si to predtým až tak uvedomovala.“

„No jasné, že sa začína odznova,“ povedal a znovu ju pobzkal.

„Ale tento deň je ešte akýsi novší. Na opis tohto dňa by sme potrebovali celkom iné slovo.“

„Napríklad... dokonalý?“ navrhol.

„Nie, to nie je správne slovo.“ Uložila sa na piesok, zvyšok jej odporu ochabol a opätovala mu bozk. „Ale postačí.“

3

Celkom dobrý začiatok

Predovšetkým by ste mali vedieť, že nie som lekár.“
Ležal v naškrobených obliečkach, už bol suchý a zohrieval sa. Viečka mal ťažké a akoby zlepené.

„Pardon, aby som to lepšie vysvetlil, som aj lekár. Len už nevykonávam prax.“

S námahou otvoril oči, chcel zistiť, odkiaľ prišli tie slová. Obrátil hlavu.

„Takže čokoľvek, čo urobím, je len bežná ľudská pomoc inému človeku. Nie je to súčasťou žiadnej zmluvy. A nie som ani v štátnom zdravotníckom systéme. Ak sa vám čokoľvek z mojich postupov nepozdáva, stačí, ak vstanete a odídete.“

V kúte miestnosti, pri dverách, stála nezreteľná postava. Postava rozprávala.

„Sám Boh vie, že v takomto zapadákovce sa ani nedá odísť do dôchodku. V Trure mi stále vravia, že by som mal jednoducho odmietiť pacientov. Vraj na to raz doskáčem, že ma nejaký nevďačný somár zažaluje, a čo potom, ha? Asi skončím v chudobinci. Samozrejme, ja im zakaždým odpoviem, že prestanem brať pacientov. A skôr ako sa spamätám, objaví sa nejaký chudák, ktorý si klincom prepichol nohu alebo sa mu v krku zapichla rybia kosť, a čo s ním mám robiť? Veď som zložil Hipokratovu prísahu! Alebo mi donesú zmrznutého a napoly utopeného chudáka. Čo mám robiť?“

Postava na chvíľu zmĺkla, len aby si dlho a až prehnane dôkladne potiahla z krátkej cigary. Muž vyfúkol oblak dymu a rozkašlal sa. „Takže ak chcete, aby vás prezrel poriadny le-

kár, ráčte sa zdvihnúť z tej teplej a pohodlnej postele a odpratať sa hen do Trura, kde vás doktori skôr zabijú, ako vyliečia.“ Ešte raz si potiahol z cigary. „Zvyčajne to tak dopadne.“

Joe Haak zažmurkal. Kde je? Komu patrí táto posteľ? Pokúsil sa zaostriť zrak na hovoriaceho muža, no pri tej námahe ho rozboleli oči. Rýchlo ich zažmúril.

„No, ako sa rozhodnete? Risknete to tu u starého felčiara, alebo odpochodujete peši hore cestou na zastávku autobusu, pôjde o tri dvadsať a hádam vás dopraví do Trura skôr, ako tam všetko pozatvárajú?“

„Kde som?“

„Dobrá otázka. Vlastne výborná otázka. Chcete údaje o zemepisnej šírke a dĺžke? Alebo vám postačí poštové smerovacie číslo?“

„Pomohlo by aj meno.“ Pokúsil sa vyloviť z pamäti, čo sa dialo včera. Podnikol cestu. Dlhú cestu. Ocitol sa vo vode. Z klobúka vytiahol jeho meno. Uf, z akého klobúka? Pokúsil sa nadvihnúť, ale svaly mu až absurdne zoslabli.

„Meno? Myslíte moje meno? Alebo meno tejto Bohom zabudnutej osady?“ Lekár, ktorý vlastne nebol poriadny lekár, si znovu potiahol z cigary a potom zatlačil jej zvyšok v malom sklenom popolníčku. „Ja sa volám Mallory Books. Mal by som sa predstaviť ako doktor Books, no v takom prípade by ste ma mohli žalovať.“

Joe pohýbal jazykom, mal pocit, že mu v ústach neskutočne oťažel. „Za čo by som vás mal žalovať?“ Pochopil lekár vôbec jeho slová? Aj sám mal dojem, že len nezrozumiteľne huhle niečo ako „buhubu“. Znovu sa pokúsil otvoriť oči. Ak viečka udrží len o milimeter vyššie, možno ho nebudú tak štípať.

„Za hocičo.“ Lekár mal očividne dobré ucho na skomolenú reč. „Asi zato, že som vás udržal nažive? Ktovie? Nie každý sa z pozhnaného stavu, ktorý nazývame žitím, teší.“

„Aha.“ Joe znovu klesol na vankúše. Takže žije. Pri tejto myšlienke pocítil celkom nečakaný príval úľavy. „Vy ste... mi zachránili život? A to... naozaj?“ Huhl-huhly, bla-bla-bla... ahoaaaj?

„Ja a okrem mňa ešte zopár ďalších ľudí. Tuším ste dosť zaviazaný istému dievčaťu menom Charity, zdravotnej sestře Aminate a niekoľkým ochotným nosičom. Ja vás iba udržiam v teple.“

„Ďakujem.“ Joe znovu zatvoril oči a chvíľu mal dojem, že sa oňho pokúšajú driemoty. „Losovali sme,“ hovoril hlas v jeho hlave. „A si na rade, kamarát. Si na rade, kamarát.“

Keď znovu otvoril oči, lekár bol preč. Joe zaspal.

„Reku, povedal som si, že by ste si hádam dali aj niečo pod zub.“ Doktor Books bol zase pri jeho posteli. Izba bola tmavšia. „Nechcete polievku? Posadte sa. Urobí vám dobre.“

„Ďakujem.“ Tentoraz sa posadil s menšou námahou a jazyk sa mu podľa všetkého vrátil do normálnej veľkosti. „Kde som?“

„Nepreberali sme to už náhodou?“

„Naozaj? Nespomínam si, ako znela odpoveď.“

„To si zapamätá málokto.“ Lekár mu na posteľ položil podnos. Horúca polievka, hrnček s čajom.

Joe vzal do dlaní hrnček a na niekoľko dúškov vypil všetok čaj. Ako to, že je taký smädný? Pustil sa do polievky. Keď zdvihol pohľad, oči ho už neštípali. „Kde som?“ zopakoval.

Lekár sa s povzdychom posadil do ušiaka. „Uzavrieme výmenný obchod,“ začal. „Ja vám odpoviem, ale vy odpoviete zase mne.“

„Okej.“

„Preboha živého, čo ste to stvárali na tej pláži nahý ako prst? V tomto ročnom období?“

Nahý ako prst? Joe sa z ničoho nič strašne zahanbil. Vtedy sa vyzliekol, ako keby to bolo úplne prirodzené. Dobre,

možno to bolo odvážne, ale určite nie šokujúce. More bolo tmavé, pláž opustená. Pripomenul si páľčivo studenú vodu. „Hm, ani sám neviem.“

„Dobre, skúsime inú otázku. Kto ste? Odkiaľ ste?“

„Vytiahli sme z klobúka tvoje meno, kamarát,“ ozval sa mu v hlave ten hlas. „Je to na tebe.“

Uvedomil si, že sa mu zrýchľuje tep.

„Kto ste?“ zopakoval starý doktor.

„Kto som?“ chabo zamrmlal. Chce na to vôbec odpovedať? „Polícia vystopovala muža do malej dedinky v Cornwallle,“ ozýval sa mu v hlave citát zo správ. „Prezradil sa, keď svoje meno povedal miestnemu lekárovi, a ten okamžite informoval úrady.“

„Ako sa voláte?“ Lekár siahol do saka a vylovil odtiaľ staromódne pero a zápisník viazaný v koži. „Zapíšem si vaše meno.“

„Musím odpovedať?“

„Bol by to dobrý začiatok,“ pritakal lekár. „To ma naučili, keď som študoval medicínu. Najskôr zistíte totožnosť pacienta. Teda, niežeby ste boli môj pacient. V skutočnosti som iba bežný občan, ktorý vám robí láskavosť. Takže... to meno, poprosím.“

Aké ľahké by bolo predstaviť sa. Veď je to iba meno. Jednoduchá kombinácia písmen. J a O a E. Mohol by sa predstaviť a azda by bolo už konečne po všetkom.

„Toto je ešte ľahká otázka. Prídu aj ťažšie.“ Lekár poklopkal perom po zápisníku. „Je zrejmé, že ste Angličan. Alebo mám radšej povedať, že Brit? Jeden z miestnych sa nazdával, že ste možno cudzinec a spadli ste do vody z ropného tankera, či čo.“

„Z ropného tankera?“

„Alebo tak nejako. To však určite nie ste. No, sem s tým menom.“

Joe sa pokúsil niečo vykoktať, ale márne. Akoby mu znovu opuchol jazyk. Isteže, nie je nič ľahšie ako vymyslieť si meno. Ale to by si vyžadovalo zapojiť predstavivosť.

„Neviete, ako sa voláte?“ V hlase už znela netrpezlivosť.

Aké meno by mu teraz poslúžilo? John Smith? Na prvé počutie falošné, aj keď v banke, kde pracoval, mali až dvoch Johnov Smithov. Ako by sa v takejto situácii zachovali oni? Museli by si vymyslieť nejaké realistickejšie meno? Ale podobné úvahy mu z núdze nepomôžu. V mysli sa mu zjavilo meno Merkin Muffley. Filmová postava – nespozná ju tento pán doktor? Mohol by. Ale veď na svete sú aj iné mená. Možnože mu myseľ ochromila trauma. Alebo skôr odpor k samotnej predstave, že by mal niečo zahmlievať. Joe Haak totiž nezvykol klamať, nepoctivosť nemal v povahe. Možno to bol pozostatok dánskych luteránskych zásad, ktoré mu vštepil otec. Alebo dôsledok menej prísneho vierovyznania anglických hippies, ktoré pochytal od matky. Tak či onak, zasiahol jeho vlastný mentálny cenzor a Joe si uvedomil, že krúti hlavou.

„Viete aspoň, odkiaľ pochádzate?“

Odkiaľ my všetci pochádzame? Nad tou témou sa potreboval trochu zamyslieť. Ak tomuto starému doktorovi nemôže klamať, azda by mohol aspoň zatvoriť oči a vyčkať, kým to s otázkami nevzdá.

Lekár po chvíli vzdychol a položil pero. „Takže amnézia? Postihla vás strata pamäti?“

Strata pamäti? Ach, kiežby, to by bola úľava! „Je to na tebe, kamoš.“ Bolo by super nikdy viac nepočuť v hlave tieto slová. „Amnézia?“ zopakoval.

Lekár však pochopil jeho spýtavú reakciu ako kladnú odpoveď. „Hm, takže ste stratili pamäť. Ale niečo vám poviem, pán Jason Bourne, či za koho sa mi tu chcete vydávať. Prečítali ste priveľa kníh a videli ste priveľa filmov. Amnéziu si vymysleli spisovatelia. V skutočnosti sa nevyskytuje, teda nie v takej

podobe, ako si ju predstavujete. Nestáva sa, že by sa človek prebral a zabudol na vlastné meno. Kto to tvrdí, určite klame. Vážne poškodenie mozgu môže narobiť človeku v pamäti pekný chaos, ale vaše telo a mozog mi až na zopár odrenín a modrín našťastie pripadajú nepoškodené. Ani na okamih neuverím, že si na nič nespomínate, pán nahý surfista, či kto vlastne ste. Preto vám znovu položím rovnakú otázku.“ Doktor Books si nespokojne odfrkol a chopil sa pera. „Ste pripravený?“

Joe otvoril oči.

„Začneme s prostou otázkou, na ktorú sa dá odpovedať áno alebo nie. Viete, ako sa voláte?“

Joe prikývol. Veľmi pomaly.

„Vynikajúco. A prezradíte mi to?“

„Zdá sa, že budem musieť.“

„V poriadku,“ prikývol lekár. „Prosím, prestaňte ma nahať, ak si u mňa chcete ďalej vychutnávať polievku. To auto, ktoré stojí na platenom parkovisku, je vaše? To biele?“

„Áno.“

„Kde sú od neho kľúče?“

„Netuším. Asi ležia niekde na dne mora. V bruchu tej veľryby. Čo ja viem?“

Books sa ticho zasmial. „Takže v príbehu naozaj vystupuje aj veľryba! A to sme si všetci mysleli, že Kenny iba tára.“ Zdvihol sa z ušiaka.

„Joe. Volám sa Joe.“ Vystrel ruku a doktor ju prijal.

„Veľmi ma teší, milý Joe. Poviete mi, odkiaľ ste? Alebo čo ste robili tam na pláži?“

Joe si sťažka vzdychol. „Aj toto vás naučili na medicíne?“ opýtal sa. „Musíte vedieť všetko? Nemáme nárok na nijaké tajomstvá?“

„Ak mám byť úprimný,“ pokrčil plecami Books, „zo školy si už pamätám máločo. Medicínu som študoval strašne dávno.“ Meno „Joe“ si zapísal do zošitka v koži. „Má vôbec vý-

znam vypytovať sa vás na priezvisko? Nie? Tak dobre. Nemôžem vás volať Joe Y., to by znelo hlúpo. Takže vás nazvem Joe Soap. To sa aspoň trošku rýmuje.“ Zapísal si aj to a zaklapol zápisník. „Možno z toho bude najkratší chorobopis, aký som kedy dal dokopy.“ Zdvihol tanier aj hrnček. „Dnes ste v mojom dome hosťom,“ vyhlásil. „Dnešná noc je na mne. Od zajtra vám budem účtovať desať libier za deň. A polievka nebude v cene. Ani čaj. Rozumieme si?“

„Áno,“ mierne prikývol Joe. „Myslím, že si rozumieme.“

„Mám oblečenie, ktoré mi už nie je dobré. Donesiem vám ho sem.“

„Ďakujem.“

Zavládlo medzi nimi ticho, ale vôbec nepôsobilo trápne.

„City,“ ozval sa Joe. „Som zo City.“

„Z Penzance?“ opýtal sa doktor.

Joea to rozosmialo. „Nie, myslím Londýn. Londýnske City.“

„Aha, tamto.“

„A volám sa Haak. Joe Haak.“

„Uhm.“ Doktor Books vyšiel z miestnosti, ale o chvíľu sa vrátil. „Tuším tu niekde mám ryžový nákyp,“ povedal. „Z konzervy.“

„To by bolo od vás veľmi láskavé.“